

פרטיכל מס' כה/2
מישיבת ועדת העבודה
ביום ג', י"ז בסיון תש"י (23.5.50).

נוכחים חברי הועדה:

- היו"ר ע. גלובמן
- א. אלמליח
- ס. אונא
- ס. בנטוב
- י. גיל
- א. גולדראט
- נ. הרפז
- א. כהן
- ח. כהן-מגורי
- ח. לסדן
- ח. רובין
- ד. טרי
- י. שמחוני.

מוזמנים:

- שרת-העבודה ג. מאירסון
 - מר ברנסון
 - י. פינקלשטיין
 - ס. כהן
 - י. גבעון
- סטעם מסרד העבודה.

הישיבה נפתחה בטעה 11.00.

היו"ר ע. גלובמן: אני פותח את הישיבה.

בטעמי, שמענו מפי שרת-העבודה סקירה על שאלות התעסוקה והשיכון, אולם היה זה לפני אישור התכנית הזו ע"י הממשלה. היום אנו עומדים אחרי סתן אישור זה. בסכתב ששלחתי לשרת-העבודה, עמדתי על כך, שיש לחזור ולהביא בפנינו את תכנית התעסוקה והשיכון. כן בקשתי באותו מכתב מספר פרטים על יתר השאלות הנמצאות בתחום עשיתו של מסרד העבודה.

אני מניח כי בסקירה של היום נסמע פרטים גם על התעסוקה וגם על השיכון לעתיד לבוא. אם אפשרי הדבר, הייתי מבקש שתינתנה גם תשובות לשאלות מספר שעמדתי עליהן במכתבי וסיכום בטח השיכון.

שרת-העבודה: חילקנו את הסקירה לכמה חלקים. אני אמסור לכם פרטים על התעסוקה, מר גבעון על השיכון ומר ברנסון על מבנה מסרד העבודה.

ברצוני להתחיל בשאלות תעסוקה בעיקר מטני טעמים: א) זהו חלק נכבד מאד בפעולות המסרד; ב) לדאכונני אני יוצאת כיום ה' לארה"ב לטבועות אחדים ורציתי שראשית הבירור ייעשה עוד בנוכחותי. גם אם לא אהיה כאן, יעמדו לרשותכם חברים אחרים ממסרד העבודה ותוכלו להמשיך את הבירור ביתר השאלות.

חברי ועדת העבודה ודאי זוכרים שבסקירתי הקודמת על דרישותינו מהתקציב והטענותינו על מצב העבודה בשנת 51-50 והצורך ביטוי עבודה, טעננו שיהיה לנו צורך בערך ב-12 מיליון ימי עבודה. ההטענה הייתה בנויה אצל מחודש ינואר 1950, עד סוף שנת התקציב. היה זה עם עבודת הקטיף והיו לנו הטענות על מצב קשה מאד עם גמר הקטיף. אולם, לאטרנו, כל הנבואות הקשות, לעת עתה, נתבדו. מצב העבודה כיום הוא הרבה יותר טוב מאשר יכלנו לטער אי פעם. במקומות אחדים בארץ אנו עדים אפילו לחזיון מופלא של חוסר בידים עובדות. מסרד העבודה היה עסוק בטבועות האחרונים, ועדיין הוא עסוק בכך, איך לעשות את הטידורים הנחוצים על מנת לספק ידים עובדות למקומות שונים בארץ, בהם יש מחסור בידים עובדות, כדי שיוכלו להמשיך עם בעבודות השיכון.

בלתי

עבודות טכון רבות מפגרות בגלל חוסר בפועלים מקצועיים. אילו היינו יכולים להשיג אהלים במידה מספקת, היה ביכולתנו להוציא עכשיו כ-40 אלף נפש מן המחנות; כלומר, כ-10 אלפים משפחות. נעשים עכשיו מאמצים רבים, בשיתוף פעולה בין משרד העבודה והסוכנות היהודית כדי להשיג את האהלים ולהתחיל להוציא משפחות מן המחנות. בשבוע שעבר כבר התחלנו להעביר כמה מאות משפחות לטבריה, בה חסור מאד המחזור בידים עובדות.

אחד הסעיפים בתכנית הוצאת האנשים מהמחנות הוא, הקמת בתים מיוחדים לרווקים ולרוקות. התכנית היא צריף בן חמישה חדרים ל-12 או ל-16 רווקים; חדר אחד יהיה צבורי. הכוונה היא, להבא, שהרווקים בכלל לא יוכנסו למחנות, אלא ישלחו מיד לצריפים אלה, במקומות שונים בארץ.

ברצוני למסור לכם כעת כמה מספרים.

בשנת 1949 פנו לכל לשכות העבודה בארץ למעלה מ-100,000 דורשי עבודה; רובם עולים חדשים וחיילים משוחררים, אשר גם ביניהם הרוב הם עולים-חדשים. ביום 1 בינואר, שנה זו, נשארו בלשכת העבודה מספר זה - 24,000 דורשי עבודה. פירוש הדבר, שכל היתר נקלטו בעבודות שונות. החלק המכריע ודאי נקלט בעבודות צבוריות ובבנין, אבל חלק נקלט גם בעבודות קבועות.

בשלושת החדשים הראשונים של 1950, פנו ללשכות העבודה 23,000 דורשי עבודה חדשים. יחד עם דורשי העבודה משנת 1949, הוו דורשי העבודה את המספר של 46,000. ב-1 באפריל נשארו 21,000 דורשי עבודה; כלומר, 25,000 איש נקלטו בעבודה; 9,000 מהם, לעבודות קבועות. 17,500 עברו עד שבועיים בחודש. רק 3,500 היו מחוטרי עבודה למעלה משבועיים בחודש.

אתן לכם טבלה של השוואות.

בחודש מאי 1949 היו 17,000 דורשי עבודה ו-4,000 מחוטרי עבודה; הממוצע להיום היה - 4,900.

באותה שנה, בחודש אוגוסט (והוא היה החודש החסור ביותר) היו 25,260 דורשי עבודה וכ-8,700 מחוטרי עבודה; הממוצע ליום היה 9,600.

בחודש דצמבר היו 25,300 דורשי עבודה; 8490 מחוטרי עבודה; הממוצע ליום היה 8,960.

בחודש מרץ 1950 היו 21,170 דורשי עבודה; 3530 מחוטרי עבודה; הממוצע ליום היה - 5,400.

אתן לכם פרטים מסוימים המראים על

המקומות הטובים:

לוד - מאי 1949 - 1,600 דורשי עבודה; 480 מחוטרי עבודה.

אוגוסט 1949 - 1,400 דורשי עבודה; 750 מחוטרי עבודה.

דצמבר 1949 - 1,070 דורשי עבודה; 505 מחוטרי עבודה.

מרץ 1950 - 780 דורשי עבודה; 210 מחוטרי עבודה.

רמלה - מאי 1949 - 960 דורשי עבודה; 40 מחוטרי עבודה. אוגוסט 1949 - 1,300 דורשי עבודה; 520 מחוטרי עבודה.

דצמבר 1949 - 779 דורסי עבודה. הלשכה
היתה סגורה באותה תקופה כסך שבועיים.
מרץ 1950 - 850 דורסי עבודה; 250 מחוסרי
עבודה.

יבנה -

מאי 1949 - 214 דורסי עבודה;

4 מחוסרי עבודה.

אוגוסט 1949 - 255 דורסי עבודה; 88

מחוסרי עבודה.

דצמבר 1949 - 270 דורסי עבודה;

168 מחוסרי עבודה.

מרץ 1950 - 59 דורסי עבודה;

5 מחוסרי עבודה.

עקיר -

בחדשים מאי ואוגוסט לא היה רישום.

דצמבר 1949 - 165 דורסי עבודה;

102 מחוסרי עבודה.

מרץ 1950 - 114 דורסי עבודה;

2 מחוסרי עבודה.

בית-דגון -

מאי 1949 - 125 דורסי עבודה; 1 מחוסר עבודה.

אוגוסט 1949 - 200 דורסי עבודה; 77

מחוסרי עבודה.

דצמבר 1949 - 138 דורסי עבודה;

60 מחוסרי עבודה.

מרץ 1950 - 78 דורסי עבודה; 9 מחוסרי

עבודה.

עכו -

בחדש מאי לא היה רישום.

אוגוסט 1949 - 387 דורסי עבודה;

142 מחוסרי עבודה.

דצמבר 1949 - 580 דורסי עבודה;

360 מחוסרי עבודה.

מרץ 1950 - 700 דורסי עבודה;

150 מחוסרי עבודה.

בית-טאן -

עד חדש דצמבר לא היה רישום.

דצמבר 1949 - 300 דורסי עבודה;

50 מחוסרי עבודה.

מאי 1950 - 280 דורסי עבודה;

27 מחוסרי עבודה.

מגדל-גד -

עד מרץ 1950 לא היה רישום.

מאי 1950 - 490 דורסי עבודה;

36 מחוסרי עבודה.

כפי שאסרתי קודם לכן, במקומות מסוימים
בארץ, סודגש חוסר בידיים עובדות. בצפון בטבריה ובצפת ובדרום-בנגב.
לפני חדשים בערך הוקם בטבריה מחנה אהלים שהכיל 200 משפחות,
ואעפ"י כן היינו צריכים להפסיק עם את כל העבודות הצבוריות ועבודות
השיכון והבנין. הסדובר הוא לא על פועלים מקצועיים, אלא על בלתי
מקצועיים. לפני שבוע הוקם שם מחנה בן 300 אהלים ועושים שם הכנות
למחנה רווקים.

גם בבאר-שבע יש מחסור בידיים עובדות.
למרות העובדה שבמגדל-גד ישנם עשרות אחדות של מחוסרי עבודה, אנו
סוכרחים להעביר לשם פועלים רבים, בכדי לבצע את העבודות שברצוננו
לבצע. ע"י מגדל-גד מכינים עכשיו את הקרקע לבתי-חרושת. נוסף
על השכון שאנו מתכווננים לבנות שם, מתחילה בקרוב חברת "עמידר" להקים

250 בתים באסקלון ונעשות גם עבודות פיתוח בסביבה. יהיה צורך להקים שט מחנות. גם העבודות החקלאיות אשר תעטינה בקרוב במגדל-גד תדרושנה הרבה ימים עובדות.

היו בארץ שני מקומות שהתפרסמו, במסך תקופה ארוכה, כמטוסליים בחוטרי עבודה. אנו השקענו שט כוחות רבים. אינני יכולה לומר שהגענו לידי מצב שכל תושב בערים האלה עובד בעבודה קבועה, אבל ישנו שיפור עצום במצב. אנו עיינו מאמצים, כשיתוף עם מטרדים אחרים, להפנות למקומות אלה, כמו למקומות נטושים אחרים, מפעלים ובתי-מלאכה, אשר יקלטו בתוכם עובדים קבועים. גם פעולה זו עזרה הרבה לשיפור המצב. "כור" מקים עכשיו ברמלה מפעל תעשייה.

ביאזור הסקיעה הממשלה כספים לפיתוח מקומות תעשייה ובם להקמת מבנים על סנת לטוך בעלי הון. חברת "מקורות" תקים במגדל-גד מפעל לצנורות טלט. ייתכן שייפתח שם עוד מפעל, אבן וטיד". במגדל-גד הוקם עכשיו מפעל חשוב מאד; מטרת העבודה הצליח להביא, ע"י קבוצת יהודים טאנגליה, מכונות של האריג המפורסם "סקוטיס טויד". הבאנו הנה את המכונות. המדריך הוא ילד מעולי טהרן, אשר נסע לאנגליה ללמוד ובסקרה מצאו אותו במקום שבאו לקנות את המכונות. כבר הכנסנו את הקבוצה הראשונה ללימוד המקצוע הזה. בסוף יוני תגיע לארץ עוד מערכת מכונות ובאוגוסט בערך עוד מערכת אחת. מחוץ לאיש אחד, שהיה בעל מקצוע בלודג', אין לאיש מן העובדים ידיעה במקצוע זה. הם עובדים שלושה שבועות, יט כבר תופרת והיא יפה מאד. תוצרת זו תממט בעיקר ליצוא.

ע"י הלואות שהממשלה נתנה לרשויות המקומיות, אפשרנו פיתוח אזורי תעשייה במושבות טונות. היו רשויות שגילו יזמה יפה מאד כגון: רמת-גן, נתניה, הרצליה, כפר-טבא, רעננה, נס-ציונה, נהריה, עכו, מגדל-גד, באר-שבע.

היה לנו חלק במפגישת ביח"ר הגדול לנעלים, לירושלים. במידה שאנו יכולים להטפיע על הפגישת מקומות התעשייה, אם גם עולה לנו דבר זה בהוצאות מרובות, אנו מסנים אותם למקומות המרוחקים.

עם הגברת העבודה בכניה ועבודות צבוריות, הועמדנו בפני פרובלימה של אספקת חמרים באבן. לכאורה, מכורכת ארצנו באבן, אבל מוכרחים לעבוד קשה עד שמוציאים אותה ומסתתים אותה. התברר לנו שעלינו להיבט אנשים חדשים למקצוע זה, לפתח מחצבות חדשות, להביא ציוד; ואמנם, עבדנו בכיוון זה. כבר עכשיו עובד מספר לא קטן של אנשים בענף האבן. אנו מטוכנעים שענף זה יכול לפרנס מאות רבות של משפחות.

אם תעברו בדרך לחיפה, תראו את הציוד החדש במחצבה הגדולה בכניסינה; בדרך בין תל-אביב לירושלים תראו את הציוד החדש במחצבה של מחלקת העבודות בצבוריות בירושלים. מחכים כעת לציוד חדיש אשר צריך להגיע למחצבה של "אבן וטיד" בצובה. נפתחו מחצבות קטנות יותר במקומות טובים בארץ וכל זה עדיין לא מספק את הדרישה. חלק גדול מהציוד הדרוש יינתן לנו מהמלוה האמריקאי, אבל גם הוא לא יוכל לספק את כל הדרישה.

מחוץ לעבודות טכנון ועבודות צבוריות, טפלנו גם בעבודות החקלאיות. עיינו זאת בכמה דרכים: א) הקמת קרן מרכזית למטקי עזר. קרן זו, המסותפת למטרד העבודה, הטוכנות היהודית וקופת מלוה היתה בת 380.000 ל"י. חלקנו הלואות ל-3780 מטקים ב-72 ייבנים; מהם, 2.000 ב-42 בקורות נטושות והיתר לעולים חדשים בטוכנות המטעים ובטוכנות הגליל.

תכניתינו השניה היתה, להכניס פועלים לעבודות כפרדסים: גיזום, עידוד, קטיף, בציר, מסיק, ולאפשר להם את הוצאת הטכר הטינימלי ליום עבודה.

לפני התחלת הקטיף, עזרנו למרכז החקלאי ולהתאחדות האכרים להגיע לטידור של עבודה מאורגנת, על יסוד של נורמה של תוצרת. היה וכוח לא קטן טכניב השאלה הזו והיה מי שאמר

טהנורטה היא גבוהה ואין כל אפשרות לעולה חדש יוציא לפועל. לאחר הקטיף הורו כולם כי העולים הצליחו להוסיף לפועל את העבודה לשביעת רצון כולם, פרט למקרים בודדים מאד.

ברצוננו להתחיל עכשיו בעבודות קיץ:

גיוט, עידור, טיוד ועבודות טונות אחרות בפרסדים. אוסדים את העבודה הזו ב-300.000 ימי עבודה. אנו לקחנו בחשבון 250.000 ימי עבודה. עד התחלת הקטיף יעבדו במוטבות עוד כ-2.000 פועלים. הטיודור הוא ש-2.000 פועלים אלה אינם מתחלפים. הם נכנסים לפרדסים לעבוד באופן קבוע. הם יוכלו אח"כ להמשיך גם בעבודת הקטיף, אנו רוצים להגיע לכך, שיהיו אלפי פועלים אשר יראו את הפרס כמקום עבודה קבוע שלהם, וימשיכו לעבוד בו כמעט שנה שלמה. יש צורך לבוא לעזרת המספחות האלה על ידי הקמת מסקי עוד, ומזמן לעמן עבודות צבוריות טטויסות, אבל המקום הקבוע יישאר הפרס.

בשנת התקציב הקודמת הוצאנו להדרכה ולהכשרה חקלאית, למעלה מ-65.000 ל"י. זה איפשר לנו כ-850.000 ימי עבודה, מזה - 700.000 ימי עבודה בקטיף.

גם למען הנדיל את התעסוקה וגם למען היטיב את מצב הסיון בארץ, התחלנו לחשוב על בני-ידק. בימים האחרונים נזהלנו סו"מ עם חק"ל על טיודור בני-ידק על סכום של 5.000 דונם, אשר יחבו בתקופת התקציב הנידון - \$75,000 ימי עבודה.

עשינו פעולות קונסטרוקטיביות נוספות; הוקמה קרן קונסטרוקטיבית ע"י מטוד העבודה יחד עם קופת מלוה והסוכנות היהודית, בת 360.000 ל"י. חילקנו 3.600 הלואות; ע"י הלואות אלה, הצטרפו 1.000 חברים לקואופרטיבים שונים. מהקרן הזו מקבלים הלואות גם לטיודור אינדיבידואלי, כל האנשים שקבלו את ההלואות האלה יצאו מטיפולה של הלסכה ומצאו את פרנסתם.

אשר להכשרה מקצועית, בין פועלי הבנין עשינו פעולה גדולה וחשובה, בשיתוף עם קרן חוסר עבודה ובעזרתם החשובה של מרכז הסתדרות פועלי הבנין. לתקציב זה, היה לנו סכום של 118.000 ל"י. הוצאנו בערך 88,000 ל"י ואפשרנו את לימוד המקצוע ל-3.400 עולים, מהם 1.300 חיילים ממוחזרים - גם הם עולים חדשים.

עסקנו בהכשרה מקצועית בעבודות בית כגון: דקמה, תפירה, שירותים, סקירות. כ-1250 איש קבלו הכשרה מקצועית.

טיודורו קורסים מיוחדים לעטיפה לפני הקטיף. בהם השתתפו למעלה מ-2,700 איש, בתוכם כמה מאות נגרים לתיבות פרי. הסכום אשר הוצא להדרכה לקראת הקטיף היה - 10.000 ל"י.

ברצוני להביא לפניכם את תכנית ההכשרה המקצועית לשנת 51-50.

אנו מתכוונים להבטיח השנה כ-5.000 פועלי בנין. היות והכשרת פועלי הבנין נעשית במקום העבודה עצמו, יוצא שאנשים אלה יוכשרו בעיקר בטכונים הטונים שיוקמו תוך תקופת השנה. ארגון פעולה זו ייעשה באמצעות מרכז הסתדרות פועלי הבנין. בשנה שעברה השתתף בקרן להכשרה מקצועית גם האגף לטיקום חיילים ממוחזרים. אין להניח כי הם יעשו זאת גם השנה, היות ואין להם חיילים ממוחזרים רבים שילכו להכשרה מקצועית בבנין.

בעיה מיוחדת היא בעיית המדריכים. להכשרת 5.000 איש יהיה צורך ב-700 מדריכים בערך. ייתכן שאם לא תהיה התנדבות מצידם, נאלץ להכריז על גיוס, על כל פנים, ננקוט בכל האמצעים כדי להשיג את המדריכים האלה.

חלק מפועלי הבנין, המקבלים הכשרה מקצועית, מקבלים גם הכשרה עיונית בטיעורי ערב. בין האנשים שרק לפני שנה התחילו ללמוד את המקצוע ולקבל את ההכשרה הראשונה בעבודת הבנין, ישנם מאות הטטייכים בטעורי ערב להכשרה עיונית. בקורסים אלה מקנים ידיעות

אלמנטריות הכרחיות בידיעת החומר, טבנהו, חסכון פלוס וכד'. בטנה החולפת קבלו הכסרה כזו 350 איט; בטנה זו יגדל המספר עד 1.200 איט. אנו חושבים להדפיס את ההוצאות האלה ולחלקן בין הפועלים המעוניינים בכך.

חרושת ומלאכה - ההכשרה קטורה בהתפתחות החרושת. היא מתחלקת לשניים: הקניית מקצוע טראשיתו והשתלמות מקצועית לבעלי מוגי מקצוע בטוכים. כנתי-חרושת טובים ישנם בעלי מקצוע אשר אינם יודעים כל דבר עיוני ואנו רוצים להעלות את הרמה המקצועית של הפועלים האלה. כפי המוער, תקיף פעולה זו כ-2.000 איט.

פעולת ההכשרה בטלאכות הטונות נעשית במתי דרכים בדרך אחת, שהמועמדים באים ללשכות העבודה הכלליות או מחוגי הנוער. יוקמו מרכזי הכשרה רבים. כרבע ישנו בתל-אביב מרכז הכשרה במקצוע היהלומים ל-50 איט.

ייעורנו קורטיים רבים בכל הארץ לפקידים, כתבניות, קצרניות, טבחיות, מלצרים, מלאכת יד, אחיות מעשיות, רקמה, עבודות עור וכו'.

בירושלים, יכנסו לניח"ר-לנעלים כ-200 איט שלא ידעו את המקצוע ויוכשרו ע"י בעלי נתי החרושת, בעזרתנו.

יוקמו מרכזי הכשרה לעבודות מתכת בנת-גלים, תלפיות, טחנה ישראל, בית-ליד, פרדס-חנה.

הפעולה הארגונית בכל שטחי ההכשרה, נעשית ע"י משרד העבודה, המדור להכשרה מקצועית, תוך שיתוף עם מועצות הפועלים, ההסתדרות על מוסדותיה, הסוכנות היהודית וכד'. בחיפה ובירושלים אנו רוצים להקים מועצות מקומיות להכשרה מקצועית, המורכבים מארגונים צבוריים טובים וטבאי-כח משרד העבודה. הביצוע מסולב בפעולות המדור והממונים שטעם ההסתדרות בכל המקומות. המועמדים באים ללשכות העבודה, לפי הכללות, על טען התור הנהוג אצלם.

היו"ר: מלובטן: שמענו כאן תלונה מפי נ"כ אנף השיקום שהוא גובה במשך הזמן את דמי ההכשרה המקצועית. מתוך הבידוריה התקציבית שלנו, באה תלונה כי הגביה בטסח זה של הכשרה מקצועית היא הכי קשה, היות ומשרד העבודה אינו גובה כל שכומים בתוקף ההכשרה המקצועית שהוא מקנה לעולים. אנו רוצים לדעת אם זוהי דרך מקרית או קו מסוים.

שרת-העבודה ג. טאירטון: זה אינו קו מוחלט; עכשיו, למשל, חייבנו את האחיות המעשיות להחזיר את ההלוואה שאנו נחננו להן להכשרתן המקצועית. הן מקבלות, סיד אחרי גמר ההכשרה, מסכורת של 47 ל"י. עם גמר החודש השני לעבודתן, הן מקבלות חצי מסכורת. הן הוכפחו יזמה רבה ומאד מרוצים מעבודתן. הן ברובן עולות חדשות.

כל הסכומים שמסרתם לכם, הם סכומים שתקציב הפיתוח לנת 50-51. אנו צירפנו את כל הסכומים האלה וסיכמנו אותם לימי עבודה; כלומר, מה תקציב הפיתוח, כפי שהוא עכשיו, יכול לתת לנו כיומי עבודה.

בטכון עולים, השתתפות הממשלה היא - 18 מיליון ל"י. אנו מקוים שמיליון ל"י נוספים יוטקעו בשיכון זה ע"י גורמים אחרים, או ע"י השתתפות העולים עצמם וההיקף הכללי של שיכון העולים יהיה - 19 מיליון ל"י מינימום. כסף זה יחזור לממשלה או ע"י שכר הדירה של העולים בשיכון זה, או ע"י כך שהעולים, בסופו של דבר, יקנו את הבתים. כל הכסף שתקציב הפיתוח, הוא בנחינת הלוואות-השקעות אשר יוחזרו פעם לממשלה.

שיכון ותיקים - המטלה בותנת הלוואות לותיקים בטך 7 מיליון ל"י. הגורמים המסתכנים בעצמם יצטרכו להוסיף כ-10 מיליון ל"י; כלומר, היקף הבניה לותיקים יהיה 17 מיליון ל"י.

נוער עולה - בתוך הסכום המוקדש לשיכון עולים, כלול כבר סכום מסוים לשיכון נוער עולה. נוסף לזה, יש עוד הטקעה של 1/4 מיליון מצד המטלה, 1/4 מיליון ל"י מצד הטוכנות היהודית; כלומר, היקף בניה של 1/2 מיליון ל"י.

שיכון לחיילים - המטלה מקציבה 1/2 מיליון ל"י; גורמים אחרים יטקיעו עוד 1/2 מיליון ל"י. ביחד - 3 מיליון ל"י.

עובדי המטלה בירושלים - הלוואות של המטלה בטך 750.000 ל"י. העובדים בעצמם יצטרכו להוסיף עוד 750.000 ל"י. ביחד - 1 1/2 מיליון ל"י.

בטך-הכל, השתתפות המטלה בשיכון - 27.500.000 ל"י. השתתפות גורמים אחרים - 13.500.000 ל"י. יחד - 41.000.000 ל"י. זה נותן לנו 4 1/4 מיליון ימי עבודה.

בנינים צבוריים - בתי ספר; יחד עם הסכומים שנשארו לנו מ-49-50, 500.000 ל"י מצד המטלה; 250.000 מצד העיריות והרשויות המקומיות.

למוסדות חרבות - 1/2 מיליון ל"י מצד המטלה וחצי מיליון ל"י מצד גורמים אחרים, עיריות ורשויות מקומיות. ביחד - מיליון ל"י. אותו סכום מוקדש גם למוסדות רפואיים.

מוסדות סוציאליים - השתתפות המטלה, רק בהקמת בנינים - חצי מיליון ל"י; הג'וינט והטוכנות היהודית - מיליון ל"י; ביחד - מיליון וחצי ל"י.

בנינים מסלתיים - טכוון בעיקר לירושלים. המטלה תבנה במקומות אחרים רק מה שהכרחי. ההטקעה היא 5 1/2 מיליון ל"י והוא נותן לנו 500.000 ימי עבודה.

מבנים מסחריים - המטלה תתן 800.000 ל"י כהלאות להקמת מפעלי תעשייה. ישנו מספר תעשיות יסוד, שהמטלה מעוניינת בהן מאד ואם יהיה צורך היא תשתתף בהוצאות הקמתן. גורמים אחרים יתנו 700.000 ל"י; בטך הכל - מיליון וחצי ל"י.

סווקים חקלאיים - המטלה תתן 500.000 ל"י. לקחנו בחשבון רק 250.000 ל"י כהטקעה של גורמים אחרים. מאד ייתכן שסכום זה יהיה גדול יותר.

מבנים בהתישבות - בתי קירור, סגולים ובנינים אחרים - 500.000 ל"י מטעם המטלה. הסכום המוטקע ע"י גורמים אחרים, ודאי יגדל גם בסכום זה.

בתי-סלון - כולנו יודעים עד כמה מפריע לתיירות המחסור הרב בבתי-סלון טובים ועלינו לעשות את כל המאמצים כדי להגדיל את יחסם ככל האפשר. המטלה תתן, בתור הלוואות, כ-50% מהסכום המוטקע.

עבודות צבוריות - כבישים ארציים; כבישי גיטה ליטובים חקלאיים; סוקומי כבישים; הרחבת כבישים; גשרים. מחולקת לשני חלקים: ישנה עבודת החזקה והוצאותיה נכללים בתקציב הרגיל וישנה עבודת שיקום כבישים וסלילת כבישים חדשים, והיא נכללת בתקציב הפיתוח. יש לנו בתקציב הפיתוח שלושה מיליון ל"י לכבישים. אתם רואים פה סכום של 4 1/4 מיליון ל"י. כדי לעשות את החישוב של ימי העבודה צירפנו גם את הסכומים של החזקת הכבישים וגם את הסכומים שנשארו לנו מהטכנות העברה.

בפעולה זו ישתתפו גם גורמים אחרים.
בכניסה גישה ליוזמים ישתתפו היוזמים ובמקומות רבים אחרים ישתתפו
הרשויות המקומיות. אנו אוסדים את ההשתתפות הזו ב-2/5 מיליון ל"י
ויהיו לנו 5 מיליון ל"י.

מטרת עבודות צבוריות באמצעות הרשויות
המקומיות - יזמה עוד יתרה/ 49-50. אלה הן הלואות לעיריות ולמועצות
המקומיות. כאשר התחלנו בשנה שעברה בעבודות אלה, היתה השתתפות
המקומות הרבה יותר גדולה, אולם יש גבול קטנים שעד אליו הם יכולים
להגיע. השנה אנו חושבים, שעל 5 מיליון ל"י, הם ישתתפו במיליון וחצי,
וזה נותן לנו 6 1/2 מיליון ל"י.

במפעלי הסקאה תסקיע המטטלה 2.200.000 ל"י
וגורמים אחרים כ-2.300.000 ל"י; ביחד - 4.500.000 ל"י.

בתקציב הפיתוח ישנו סכום הרבה יותר גדול
לתחבורה, רכבת, דואר וכד'. חלק מטנו הוא ציוד והמלווה האמריקאי,
ואותו לא לקחנו בחשבון. גם בעבודות של הרשויות המקומיות הקטנו את
הסכום, היות וחלק הוא ציוד ואינו נותן לנו ימי עבודה.

בסך הכל נותנת לנו הבניה (לא הבניה
הפרטית) - 70.500.000 ל"י; מזה תסקיע המטטלה - 48.000.000 ל"י
והתקעת גורמים אחרים - 22.500.000 ל"י.

עבודות חקלאיות - כל העבודות כפרדסים,
בקטיף, בגיזום, עבודות קיץ ועבודות סתיו וחורף, יתנו לנו -
950.000 ימי עבודה.

בני ירק, מטללות וכד', יתנו לנו
250.000 ימי עבודה.

יעור - אינו כולל את היעור שתעשה
הקק"ל - יתן לנו 200.000 ימי עבודה.

בניה פרטית - ההערכה היא על סמך העבוד
הנעשית עכשיו והיא די מצומצמת. אין כל ספק, שאם באיזה דרך נקבל
חטרי בנין, תתפתח העבודה הזו במסדים רחבים מאד. אנו מגיעים לסיכום
של 9.900.000 ימי עבודה.

קרנות הכסדה מקצועית - 350.000 ל"י.

קרן מסקי עזר - 400.000 ל"י.

קרן קונסטרוקטיבית - 250.000 ל"י.

ישנם פה סכומים מסוימים שהם קטנים יותר
בתקציב הפיתוח, אולם יש לנו, הסכם ג'נטלמני עם שר האוצר שאם יהיה
צורך בסכומים אלה - נקבל אותם.

ס. בנסוב: כיצד הגיעו לסיכום של ימי עבודה, לפי
הסכומים האלה?

שרת-העבודה: יש לנו סיכום של ימי עבודה מינואר עד סוף
היתה לנו הערכה שנחוצים לנו 12 מיליון
ימי עבודה מינואר עד אפריל 1951 והגענו פה לסיכום של קרוב ל-10
מיליון ימי עבודה. כלומר, חסרים לנו ימי עבודה. אם אנו כוללים
1.750.000 ימי עבודה שנוספו לנו כבר מינואר, פלוס הסכומים הזו,
אנו מגיעים לאותם 12 מיליון ימי עבודה, שראינו בהכרחיים. האמת היא
שמינואר היינו הרבה יותר פסימיים לגבי אפשרות יצירת 12 מיליון ימי
עבודה מאשר עכשיו. ראינו אז את מצב חוסר העבודה בצורה הרבה יותר
חמורה. לא יכלנו לתאר לעצמנו שערות אלפי דורטי עבודה חדשים שירטמו
בלטכה, יסתדרו כך, שבמספר מחוטרי העבודה יקטן בהרבה ולא יגדל. היינו
מטוכנעים שהוא יגדל. לא ידענו שהשקעות המטטלה בפיתוח תענה לסכומים
ענקיים כאלה, שיאפשרו עבודה במסדים כה גדולים.

ברור שאיננו טוכניס לחתום עכשיו על כך שלא יהיו כל קשיים, לא יהיה חוסר עבודה והכל יסיה מסודר; אבל אנו מתחילים להניח שבכל זאת יכול להיות גם טוב.

הודות לתכנית העבודות האלה שהזכרתי לתכנית עבודות פיתוח טובות שהמטלה עומדת לעשות באיזורים טובים בארץ, ישנה תקווה להוציא מטפר גדול של עולים מן המחנות לאזורים טובים בארץ, במשך תקופת 6-8 החדשים הקרובים. אין פירוש הדבר שהמחנות יטארו קישים, כי אים עולים חדשים, אבל החדשים יבואו במקום אלה הנמצאים שם עכשיו.

היו"ר ע. גלובסן: אנו צריכים לטמוע עוד שלוש מקירות: אחת, על כל פעולות השכון אשר נעשו והתכניות להבא; מקירה שני פינקלשטיין על תכנית הכבישים והעבודות הצבוריות; ומקירה שני בלנסון על מבנה מסדר העבודה ותקציבו הרגיל. ברצוננו גם לטמוע מקירה על תכנית הביטוח הסוציאלי.

כפי שנאמר לנו, שרת-העבודה יוצאת לארה"ב לשלושה שבועות בערך, ונדמה לי כי נהג כהלכה אם נגמור היום את הבירור על המקירה שטמענו, כדי שהוא ייעשה בנוכחותה של שרת העבודה.

שרת העבודה: טוב היה לו אפשר היה לסיים היום את הבירור על פרק זה שהטעתי. אם הדבר הוא בלתי אפשרי, אולי נטמע גם את המקירה על השכון ונדון על כך יחד.

היו"ר ע. גלובסן: אני מציע שנשאל עכשיו את הטאלות שרטמנו לפנינו; אין זה קובע את גורל הרכוח בישיבתנו הטניה.

ח. למדן: יש לי שאלה, שהיא בטבילי מסרעת בכל דיון שאנו דנים בו על תכניות. מהי המטלה בניצוע התכנית? האם נכון הדבר שרווחת דעה בחוגי המטלה, ללרגל המחסור בדביזים והאפשרויות הנתונות בארץ לחסרי בנין, יבוצעו הטנה רק בניני שכון לעולים וכל יתר הכנינים הצבוריים אשר היו וישנם בתכניות המסודרים, לא יוצאו לפועל? אני אוסרת זאת על יסוד של דברים שנאסרו ע"י שר האוצר, לא מעל במת הכנסת.

מדוע לא נוצעה כל התכנית בטנה טעברה?

שרת-העבודה: אמרתי כבר קודם לכן, שאין פירוש הדבר שהכסף מונח אצלנו, אלא שהתחלנו בהן, והן לא נגמרו.

א. אלטליח: טמענו על דבר מדריכים למקצועות טובים; אולם לא טמענו על מקצוע אחד, שבו עוסקים טאות טיוצאי תימן שהוא - ספרות סת"ם. זוהי פרנסה שיכולה להביא גם יצוא. הייתי מבקש שמסדר העבודה יתעניין בדבר זה, כי הוא יכול להביא תועלת רבה.

א. כהן: שאלתי היא, בידי מי תהיה קביעת זכות קדימה למסדר העבודה. כאן ישנה קביעה של טיטוש במספר טובל מלכתחילה של פועלים, חסרי גלם, כוח ביצוע מסוג אחר, מדריכים סומחים, שהנדטים וכד'. לגבי דברים מסוימים, לא הייתי בטנע מלהציע טוערת כנסת, או ועדת טטנה טטותפת של ועדת הכלכלה, העבודה והכספים, תקנע בקווי כלליים את הפריורטי להשתמש בדברים המוגבלים, לביצוע התכנית. האם יש למטלה הצעה אחרת בנוגע לזה? זאת נראית לי בעיה חשובה לגבי שאלתה של הגב' למדן, אם נבצע את התכנית או לאו.

האם בהכנת ביצוע התכנית ובהתחלת הביצוע, אתם תלויים באיטור התקציב בכנסת, או שאתם ניגשים לעבודה בלי לחכות לתוצאות הדיון וההצבעות בכנסת?

טה דעת משרד העבודה והסחלקות האחרות, על הטאלה של קיצוב חטרי הבנין בארץ? זהו דבר שלא נעשה עד כה, או שלא נעשה בטידה מטפקת, ונתן מקום לפריחת טוק שחוד ולצעקות על קיפוחים והפליות. האטיסו גופים צבוריים ולא רק פרטיים בבך, טידט היתה בענין זה. אני הייתי תוטך בהצעת קיצוב חטרי הבנין.

ח. כהן-טבורי: אני טמח טייטנט עוד אנטיס הסעוררים טיות טונות שאני עוררתי אותן עוד לפני טנה. ברצוני לטאל טה נעשה בטטח זה. אני מטכוון לעבודות טלאכת בית. האטטטטט לדעת באילו טקוטות טפתחים את הטלאכות האלה?

ברצוני להוטיף לטלאכות טהוזכרו כאן את טלאכת הקדרים. יטנט כפריט טלטים, יוצאי תיטן, טעוד בארצט עסקו בטלאכה זו ולדעתי, כדאי טאוד לפתח אותה. האט נעשה טטהו בטטח זה?

יטנט קבלנים פרטיים רבים אטר הפטיקו עבודות גדולות טאד, טכיון טאינט מקבלים חטרי בנין. אט חטר חוטט בכל הארץ, טדוע כל כך חזקה הטענה טגורטים טטויטיט מקבלים מה טהט דורטים ואחרים אינט מקבלים טאומה? יט לברר את הרינונים על ההפליות.

ט. בנטוב: אני חוזר על טאלה טטאלתי באטצע הסקירה של טרת העבודה, מה היה הבטיס של חיטוב יטי העבודה בכל טוג וטוג. הפרופורציה בין חטרים ובין עבודה היא טובה ופה קבעטט אותה הפרופורציה לכל הדברים.

באיזו טידה טתעניין משרד העבודה בקליטט אנטיס בתעטיה ומה הוא עושה בקטר עט זה? זוהי בעיה נכבדה טאד. טי טיעשה חטרון, אפילו טטחי, על יטוד הטכומים הדטומים פה, יטצא טהעטקת איט אחר בטטך טנה דורטת הטקעה של 3,000 ל"י. אט זניח טכל התכנית הבנויה על 70,000,000 ל"י ועל 7,000,000 יטי עבודה, יעבדו בטטך הטנה 23,000 איט. אט אותו טטטר האנטיט יהיה צריך לעבוד גם עוד טנה נוטפת, יהיה צורך להוציא עוד 70,000,000 ל"י. יט לחפס דרך כדי לקלוט אותט בעבודה קבועה, וזה לא יעלה יותר מאטר הטקתם בעבודות כמו עבודות צבוריות. אט משרד העבודה אינו רוצה להגיע לקיר אטום בעוד טנה, הוא טוכרח כבר היום לראות היכן יקלטו אותט האנטיס בעוד טנה.

לי בראה, טצריך לטכט עצה כיצד בכלל לטנות את הדרך בה הולכת הטטטלה, בטטח זה. הטטטלה טוכרחה להטקיע כטפיים בתעטיה, כי זוהי אפטרות הקליטה הקבוע היחידה, טלבד החקלאות, בה אנו טטילא עוטים את הטכטיטום. אני טטנה את תטוט לב משרד העבודה לענין זה ואוטט טהוא טוכרח להיכנט לתוך עובי הקורה ולחפס דרכים אין לתקן את הטצב.

אטר ליחט בין הטקעה ובין יוט העבודה, אנו טוטעים פה על ריכוז ציוד בטקוטות טובים. זוהי, בעצט, הטיבה טהפרופורציה בין הטקעה ובין יוט עבודה היא גבוהה. חלק העבודה הוא קטן וחלק ההוצאות האחרות הוא גדול. יט צורך לבדוק, האט לא כדאי להצניט עבודות ידיט בקנה טידה הרבה יותר רחב מאטר היום? לדעתי, הרבה יותר טוב טכביט יעלה ב-25% מה בעצמיה ידיט, ויעטיק יותר אנטיט, מאטר יעלה פחות ויעטיק מעט אנטיט.

לדעתי, צריך גם לחפס טחצנות קטנות, אטר יוכלו להעטיק טט פועלים רבים בעבודת ידיט. גם את עבודות החפירה אפטר לעטות בידיט. לי אטרו שחלק אחד טתכנית לאודרטליק, טטעינות הבניאט והקורדאני עד לעמק בית-נטופה, כולל 9 טיליון קו"ב של חפירה. לדעתי, אפטר לעטות חלק גדול טעבודה זו בידיט ולהעטיק בה אנטיט רבים טאד.

י. גיל: לדעתי, הדבר הפרודוקטיבי ביותר בתקציב, זהו - הבניה הפרטית, והמטלה פריכה להקציע/כספים רבים. היא גם תתן, לפי הסווער, סיליון והצי יטי- עבודה. ע"י העקעט טכונים קטנים, אפשר היה לפתח את הענף הזה ולהגיע אולי למספר כפול של ימי-עבודה. זה היה גם פותר בטידה רבה את בעיות הטיכון וזאת - אפשר לעשות בשתי דרכים: א) ע"י ארטה. לא אכנס כאן לפרטים, אבל הדברים מבבנים; ב) חטרי בנין. יש לחברי ולי הרבה חוסר ועובדות ופרטים על כך, שמוציאים חטרי בנין מרשות הבניה הפרטית ומעבירים אותם ל"סולל בונה". כלומר, לא רק שאין מעודדים את הבניה הפרטית, אלא אף מפריעים לה. שיטת הטיכון המופרז הקיימת בארצנו מפריעה מאוד להשגת ימי עבודה רבים. אצלנו, למשל, טרסטים שדות ע"י אוירונים. אילו היו מגבירים את עבודת הידיט, היה זה מביא ימי עבודה רבים ונותן פרנסה לאנשים רבים מאוד.

מדוע לא בנין משרד העבודה כמה תתן התעטיה והמלאכה בשנת \$950? מדוע לא הוכנס דבר זה בחשבון?

למה אין בתקציב הפיתוח כל עזרה לפיתוח התעטיה? למה חקלאות-נכנסה, בנין-נכנס, ורק תעטיה ומלאכה לא נכנסו לחשבון? לפי איזה שיטה נהג משרד העבודה?

כיצד תבוצע התכנית הזו? יש לנו ידיעות מפורטות, והן ידועות לכולם, שמבכרים סקטור אחד לביצוע העבודות על פני סקטור אחר. נעשות עבודת בלי הכרזות והן נסדרות לגורמים טווימים, ידועים.

שרת-העבודה: על מה שאמרת באחרונה, אני אבקש סטך להביא עובדות. היות ואני נוטעת, אני אבקש להטיל את האחריות הזו על יו"ר ועדת העבודה שידרוש מה"גל להוכיח ולהביא עובדות על מה שאמר.

ג. הרפז: בטעיף ה' - עבודות חקלאיות - ישנה הערכה של 950,000 ימי עבודה. לדעתי, ההערכה היא קטנה מאוד. עבודות הקטיף והאריזה בלבד יתנו את המספר הזה, וישנן עוד עבודות רבות נוספות. זה מחייב תקון, ההקטנה בולטת מאוד.

מדוע אין מפתחים את ענף הטבק? זהו ענף גדול וחשוב ויכול לתת לנו הרבה ימי עבודה, תוצרת ואפילו יצוא. ענין זה דורש חקירה יסודית.

היו"ר ע. גלובסן: האם אין בדעת משרד העבודה לרכז בידינו את כל הרשיונות לבניה כולה? לאחר שהרשיונות ירוכזו בידינו, אם דבר זה ייעשה, תהיה למטלה אפשרות פיקוח הרבה יותר חסור, ואולי גם יותר יעיל, מבחינת החלוקה הצודקת וקביעת זכות הקדימה.

מה בדבר ביה"ר, "מטון"? האם הידיעות השונות המתפרטות בעתונות, כי הם מתחילים בעבודה, הן נכונות? אני שואל זאת בקשר עם העובדה, שהיה פעם בדעת ועדת העבודה לפנות למטלה בענין "מטון" לייצור את החומר הרטון שלהם.

האם ידוע למטלה כמה נפשות יצאו מן הטחנות בתוקף עבודות החקלאות של ההתישבות החדשה והמסק החדש?

מ. בנטוב: כמה עטוקים עכשו בארץ בעבודות צבוריות, בנין ובכל טובי העבודה הכלולים בדטימה הזו?

שרת-העבודה ג. מאירסון: השאלה החסורה ביותר היא שאלת הביצוע, היות ואנו תלויים בדברים אשר איננו עולמים עליהם בטאה אחרויות. בין הקשיים תופס את המקום הראשון המחסור במטבע הזר, אשר טאיים לא רק על ביצוע תכנית זו, אלא על כל כלכלת מדינתנו: גם חסרי בנין, חסרי גלם, מצרכי מזון וגם הבטחת ענייני הבטחון. הממשלה מנסה עכשיו לעשות משהו יוצא מן הכלל, בכדי להגיע לטכום גדול יותר של דביזיט. בזה קשורה נטיעת מטפר אנשים מהארץ.

חוטר חסרי בנין יכול לעצב את כל התכניות. אנו מנסים להגיע למצב כזה, שלא יחסרו חסרי בנין, אבל אין זה אומר שבאמת לא יהיה מחסור. ודאי יהיה לנו מאבק קשה מאד בקטר להטבתם. כמות לא קטנה של חסרי בנין הוזמנה ע"י המלווה האמריקאי.

חטבנו על דיכודו הרסיונות, אולם אין זה דבר פשוט ביותר. עלינו להודות לבניה הפרטית במידה די גדולה על הירידה בחוטר העבודה ואנו חוששים במקצת לפגוע בענף זה, עם כל הרע שיש בבניה הפרטית, כפי שהיא נעשית עכשיו.

השוק השחור לחסרי בנין, ההולך ומתפתח, הוא תופעה חסודה מאד ואנו, יחד עם משרד האספקה והקיצוב, רגיים על קיצוב חסרי הבנין ומחפשים דרך, כיצד לגלות את מקורות השוק השחור ולחטלם.

ברור שאנו נוקטים בשיטה של זכות קדימה, ואני מתארת לעצמי שטר גיל התכוון לזה בדבריו. לעתים קרובות מגיע טעם מאד חומר ואנו מפנינו את כל החומר לשיכון עולים, או למקומות שלפי דעתנו, יכולים להביא חועלת רבה לארץ ולישוב. אט אדם, למשל, בונה כיה"ר פרטי בבתי-ים לעשיית בלוקים, ואנו חושבים שע"י הבלוקים האלה אפשר יהיה לבנות במהירות שכונות עולים, אנו נותנים לו את כל המלט הדרוש לו, מדי שבוע בטבע. אותו דבר בנוגע לעצים ולברזל.

אני מודה ומתודה שלא חשבתי על מקצוע מפרות טת"ק. אין לי כל דבר נגד זה ואני טוכנה לבדוק זאת.

לדעתי, אי אפשר להקים ועדת כנסת, אשר תחליט על זכויות קדימה. משרד העבודה עומד על כך, שבתכנית העבודות שלו, הוא מוכרח להיות חפזי כדי לעבור ממקום למקום. להעביר מעבודה לעבודה וכד'. איננו יכולים להיות כבולים ע"י מישהו שיקבע בשבילנו קווים כלליים של עבודות.

איננו מחכים לאישור התקציב. אין לנו כל יכולת לחכות עד סוף יוני; אולם, אנו עובדים בזהירות, כי אין ברירה אחרת.

פיתוח טלאכות יד נעשה גם בכפרים החדשים וגם בכפרים הנושנים. הזכחתי שמות אחדים: יאזור, בית-דגון, רמלה, לוד, יהודיה, עקיר, מגדל-גד וכד'.

אשר לדבריו של מר גיל, אני רוצה לומר, כי לקחנו סכומים מתקציב הפיתוח, אותם אנו יכולים להפוך ליסוד-עבודה.

אני זוכרת שבנסוב דיבר בעבר על כך, שהממשלה צריכה להיכנס לענף התעשייה. ישנן, אמנם, תעשיות יסוד אחדות שניתכן שהממשלה תיכנס אליהן, גם אם לא תמצא שותפים. אבל אם תעשה זאת, לא יוסיף הדבר לתעטוקה, יהיו אלה חטבונות אחרים לגטרי. הממשלה אינה חושבת שיש ביכלתה לפתח את התעשייה באותה מידה שהיא עוסקת בשכון העולים. הממשלה היתה טוכנה בהחלט לוותר על שכונ העולים, אילו היה מישהו אחר שגיה עושה זאת. היות ודבר זה הוא חיוני ומוכרחים לעשותו, היא עושה זאת. אינני יודעת מה תחליט הממשלה בעוד שנה או שנתיים בנוגע לתעשייה, על כל פנים עכשיו, אין היא חושבת שיש ביכלתה לעשות זאת.

אשר לעבודת מכונות ועבודת ידים, עלי לומר לכם כי שמעתם תלונות רבות על כך, שמשרד העבודה מטפס יותר מדי בעבודות ידים, ושע"י הכאת מכונות חדישות יכולנו להוזיל במידה רבה את בנין הכבישים. אולם, אנו טוחשים דרך ביניים. טר בנוב טציע לבנות את הכבישים בידיים. האם הוא זוכר כמה עלה יום עבודה בזמנו ומה הוא עולה היום? אולם, ליד כל כביש ישנה גם עבודת ידים. איננו חושבת שאנו מבזימים במיכון, כדברי סר גיל. אנני בדעה שאין טאלה של ריטום טדות בידי או באוירונים, ישנה רק טאלה של ריטום או לא ריטום.

סר גיל אמר שההטקעה הפרודוקטיבית ביותר היא, בנייה פרטית והמטטלה צריכה לעזור לענף זה. עלי לציין, כי לא ראיתי עוד יזמה פרטית שתלך לבאר-טבע ובייתי מברכת על יזמה כזו, אשר תלך לשם ותבנה בתים צנועים שאפשר יהיה להשכירם לעולים חדשים בשכר דירה בסוף. אפילו לירושלים ואנה מוכנה היזמה הפרטית ללכת, וטם יגבט אלפי פקידים טדינה הטוכנים לטכור את הבתים האלה, וזוהי הטקעה בטוחה. הטטלה תתן 50%, בטקום טקבלנים פרטיים יתעוררו לעשות זאת. אולם, לעת עתה, הם טוכנים רק לבנות בתים לוקטום בתל-אביב ובחיפה ולהרויח בהם טכומים עצומים. האם הטטטלה עוד צריכה להטקיע כטפים בעבודות אלה? -אני טטופקת טאר.

אשר לדברים על העברת חטרים למטולל בונה" אם אין סר גיל מזדהה עם הודעתי שפירוש הובר העברת חטרים למטרה ולא לקבלנים - אני אבקט שהוא יביא עובדות. אני עומדת גם על כך שטר גיל יטטור עובדות לוועדת העבודה גם על ההכרזות.

אני טקבלת את דברי הרפז על כך, שבעבודות החקלאיות הערכנו הערכות טצוטטטות. אולם, טוטט שנתבדה בטוף הטנה ולא ההיפך.

אשר לטבק, אני טבכרת טזה ייעטה בתכנית כוללת טל טוטנים ומטקי עוד ולא בתכנית טל יום עבודה קצוב.

בנוגע לביח"ר, טטטון", אמרתי כבר פעם, כי טצד הטטטלה ניתנה להם כל העזרה לדרשו. לפני טטפר טבועות הם באו ובקטו הנחה נוטפת, אשר ניתנה להם. אין עיני צרה בכך, אם הטפעל יקום; אטמרים שהוא הולך וקט. הודיעו לי שהם ידננו בימים הקרובים עם, טולל בונה" על הבנין ומיד לאחר חתימת החוזה, יתחילו בבנין. אם תעבור עוד תקופה טטויסת והענין לא יזוז, נבטל להם את הריון ונטטור אותו לאחר.

החקלאות רוצה לקלוט הטנה 17.000 טטפחות. אנו טוציאים אנאטיים מהטחנות, לא רק בקטר לתכנית העבודה, כי אם גם בקטר לטכון. פעם היה הטטון הטורד היחירי להוצאת אנטיים מהטחנות. אנו נוציא אותם עכטיו, טכלי לטים לב אם הם יכנטו לביתם בעוד חודט, טשה חדטים או עטרה חדטים. נוציא אותם עכטיו במטדה טיט עבודה ואטטר ליצור עבודה בכל טיני דרכים. אילו היו לנו היום 10.000 אהלים, היינו טוציאים בטכך חדטיים 10.000 טטפחות, לא להתיטבות אלא לעבודות טובות בארץ. אנו רוצים לעטות פעולה בטרת בחו"ל, גם בענין האהלים. הגענו למטקנה טאהל העולה 140 דולר הוא זול לעוטת החזקת טטפחה בטחנה טנים טלונה חדטים נוטפיים.

התפרטטה בעתון רטיטה, טאנו יכולים לקחת את האהלים עם האנטיים. איננו יכולים לעטות זאת טטתי טיבות במחנות יוטבות טמים-טלוט טטפחות באוהל ואיננו יכולים להטאירן בטצב זה כטתן טוצאות טן המחנה, ומטטיקות לקבל אכל, בגדים ומטירותים. היות והיה חורף קטה, ציפו את האהלים בזפת; הם נתקטו וודאי יתפוררו אם ננסה להעבירם. אנו מנטיים להקים צריפונים טבר אהלים, ע"י כך טאנו לוקחים חלקים טלמים מהאהלים ומחברים אותם. אנו רוצים להוציא את האנטיים בחדטים הקרובים, כי אנו יודעים בטטוף דצטבר כבר לא נוכל לעטות זאת.

בהסתמך על השנה הקודמת אנו אוסרים
 שהמעשיה תקלוט כ-10 אלפי פועלים. אמנם זהו מספר סיניטלי, אבל
 בכל זאת לא הגדלנו אותו.

לקחנו בחשבון רק את העבודה החקלאית

העונתית.

התכנית תבוצע ע"י אותם הגורמים המבצעים
 אותה היום - קבלני הארץ. נכון שהיתה תקופה ידועה בה סטרנו
 עבודות צבוריות בלב הכרזה, אולם כבר זמן רב שב עבודות צבוריות
 וגם שיכון נעשים ע"י הכרזות, וביושר.

י. פינקלשטיין: כיום, עסקים בניה ובעבודות צבוריות
 18.000 איש בערך - כולל בנייה פרטית.

היור"ע. בלובמן: הישיבה הבאה תחייט ביום שלישי הבא בשעה
 10.00.

בהזדמנות זו אני רוצה להגיד לרת-העבודה
 שדעת כל חברי ועדת העבודה היא, שיש צורך בהודעה מצידה בכנסת
 על מצב התעסוקה והשכון, וכי ייקבע זמן מסוים לבירור בענין זה.
 ועדת העבודה תטיק אז את מסקנותיה; חלק מהן תביא לידיעת הכנסת,
 ויתכן שחלק מהן - לידיעת משרד העבודה בלבד. אני מניח שרת-
 העבודה תוכל לעשות זאת עם שובה.

אשר לתלונות ש גיל, אני מציע כי בישיבה
 הבאה תמונה ועדה מצומצמת של ועדת העבודה, אשר תדון בתלונות
 ובחומר שטר גיל יגיש לה. בוועדה זו ישתתפו גם ז"כ משרד העבודה,
 ויענו על התלונות שיוגשו.

ועדת העבודה מברכת את שרת-העבודה שתצליח
 בדרכה ובמשימה המוטלת עליה.

הישיבה ננעלה בשעה 14.00.